

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII

Małgorzata Śliwka

I. Wstęp

II. Ogólne kryteria oceniania

III. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

IV. Zasady poprawy ocen

V. Zasady ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana ocena roczna

VI. Ogólne wymagania na poszczególne oceny

I. WSTĘP

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) są zgodne z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania (WZO).
2. W ramach oceniania przedmiotowego nauczyciel rozpoznaje poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu edukacyjnego.
3. O zakresie wymagań edukacyjnych, kryteriach i sposobach oceniania oraz trybie poprawiania oceny nauczyciel informuje uczniów na pierwszej lekcji geografii.
4. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie orzeczeń, opinii PPP oraz w wyniku rozpoznania indywidualnych potrzeb przez pracowników placówki).
5. Główną funkcją oceniania bieżącego jest monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
6. Ocenianie bieżące ma za zadanie umożliwić:
 - informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach ucznia,
 - udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - wskazywanie uczniowi mocnych (uzdolnień) i słabych stron, a przede wszystkim sposobów pracy nad nimi,
 - planowanie rozwoju ucznia, rozwijania jego uzdolnień, pokonywania ewentualnych trudności,
 - motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
7. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodziców jawne, a sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na zasadach określonych w Statucie Szkoły.
8. O sprawach nie uwzględnionych w powyższym dokumencie, nauczyciel decyduje na bieżąco zgodnie z zapisami WZO oraz przepisami prawa oświatowego.

II. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

Prace pisemne i odpowiedzi ustne będą oceniane według następujących kryteriów:

1. Kryteria oceny sprawdzianów, kartkówek, testów

- zgodność ze skalą procentową ocen prac pisemnych,
- zgodność z tematem i stopień jego wyczerpania,
- koncepcja rozwinięcia tematu (twórcza i odtwórcza),
- poprawność formowania i samodzielność formułowania własnych sądów.

2. Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

- zgodność z tematem pytania,
- logika i spójność wypowiedzi,
- prawidłowość rozumienia pojęć oraz poprawność interpretowania zjawisk i procesów geograficznych,
- umiejętność ilustrowania wypowiedzi środkami dydaktycznymi.

III. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Nauczyciel systematycznie sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru. Przyjmuje się minimalne ilości ocen cząstkowych w półroczu do klasyfikowania dla poszczególnych klas: klasa 5 – 3 oceny, klasa 6 – 3 oceny, klasa 7 – 5 ocen, klasa 8 – 3 oceny.

2. Skala procentowa ocen:

- 98% – 100% ocena celująca
- 89% – 97% ocena bardzo dobra
- 75% – 88% ocena dobra
- 50% – 74% ocena dostateczna
- 30% – 49% ocena dopuszczająca
- 0% - 29% ocena niedostateczna

Oceny mogą być rozszerzone o „+” lub „-”.

3. Dopuszcza się zapis w dzienniku lekcyjnym: nieprzygotowany (np), brak zadania (bz) oraz „0” (zero) w przypadku, gdy uczeń nie otrzymał oceny z powodu nieobecności. Zero nie jest oceną, jest symbolem i nie ma wpływu na ocenę klasyfikacyjną.

4. Oceny cząstkowe są przeliczane według następującej skali wagowej:

- sprawdziany – waga 5
- konkursy – waga 5
- projekt – waga 5
- kartkówki – waga 3
- odpowiedzi ustne - waga 3
- praca na lekcji – waga 3
- aktywność na lekcji, karty pracy, inne – waga 1

5. Jeden raz w każdym półroczu uczniowie mogą otrzymać ocenę w kategorii „szczególna aktywność”. Ocena ta ma wagę 5. Oceny tej nie może otrzymać uczeń, który notorycznie nie odrabia zadań domowych, unika pisania

sprawdzianów i kartkówek, nie wykazuje zainteresowania przedmiotem, nie podejmuje dodatkowych zadań, ma lekceważący stosunek do przedmiotu.

6. Oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się w stopniach według następującej skali:
 - ocena celująca: 5,30 – 6,00;
 - ocena bardzo dobra: 4,60 – 5,29;
 - ocena dobra: 3,60 – 4,59;
 - ocena dostateczna: 2,60 – 3,59;
 - ocena dopuszczająca: 1,60 – 2,59;
 - ocena niedostateczna: 1,00 – 1,59.
7. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów i kartkówek) raz w półroczu przy 1 godzinie lekcyjnej tygodniowo (klasy: 5,6,8), dwa razy w półroczu przy 2 godzinach lekcyjnych tygodniowo (klasy 7). Fakt nieprzygotowania uczeń zgłasza podczas sprawdzania obecności. Nieprzygotowania będą zapisywane w dzienniku.
8. Jeżeli uczeń jest nieobecny na lekcjach krócej niż 5 dni roboczych, ma obowiązek uzupełnić materiał samodzielnie i być przygotowanym do kolejnej lekcji.
9. Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości nieobecności).
10. Prace pisemne (lub ich fragmenty) napisane nieczytelnie nie podlegają ocenianiu, jeśli uczeń nie posiada orzeczenia lub opinii poradni o dysfunkcjach (dysgrafia) i mogą być przyczyną obniżenia oceny.
11. Ocena śródroczna i roczna zostaje ustalona zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania zawartymi w Statucie Szkoły.
12. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% zajęć w półroczu (usprawiedliwionych lub/i nieusprawiedliwionych) i nie posiada minimalnej ilości ocen cząstkowych, może być nieklasyfikowany.
13. Formy oceniania postępów ucznia:
 - a) **Sprawdziany** pisemne obejmujące 1 większy dział, 1 większy dział podzielony na 2 sprawdziany, lub 2 mniejsze działy połączone w jeden sprawdzian. Sprawdziany muszą być zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem i odnotowane w dzienniku.
 - b) **Kartkówki** (trwające maksymalnie 15 minut) mogą być niezapowiedziane i mogą obejmować najwyżej trzy ostatnie tematy.
 - c) **Odpowiedzi ustne** obejmują materiał z maksymalnie trzech ostatnich lekcji, bez zapowiedzi.
 - d) **Karta pracy** zadana przez nauczyciela do wykonania podczas lekcji.
 - e) **Praca na lekcji** indywidualna lub zespołowa. Ocenie podlegają poprawność wykonania zadania, aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie.
 - f) **Prace domowe** wykonywane na bieżąco w terminie wskazanym przez nauczyciela.
 - g) **Aktywność na lekcji** oceniana za pomocą „plusów”.

- h) **Osiągnięcia ucznia w konkursach geograficznych,**
- i) **Projekty edukacyjne** zaproponowane przez ucznia zgodnie z jego zainteresowaniami geograficznymi i zaakceptowane przez nauczyciela. Ocena projektu obejmuje jego wartość merytoryczną, kreatywność, estetykę wykonania. Nie uznaje się projektów, których treść została skopiowana z podręcznika, książki, Internetu lub innego źródła informacji. Projekt musi być pracą własną ucznia. Dopuszcza się wykorzystanie w projekcie map, wykresów, diagramów, zdjęć, ilustracji pochodzących z różnych źródeł informacji pod warunkiem, że uczeń wskaże autora pracy oraz poda źródło skąd ta praca pochodzi (zachowanie praw autorskich). Uczeń co najmniej tydzień przed planowaną datą **przedstawienia** projektu przekazuje go nauczycielowi w celu kontroli spełnienia wszystkich wymogów. Projekt wykonany niezgodnie z zasadami może być przyczyną niezaliczenia pracy. Szczegóły realizacji projektu są na bieżąco uzgadniane z nauczycielem. Temat projektu może wykraczać poza podstawę programową przewidzianą do realizacji w klasach 5-8.
- j) **Inne prace** zlecone przez nauczyciela lub zaproponowane przez ucznia zgodnie z jego zainteresowaniami geograficznymi.
- k) **Przepisane notatki**
- Za każdą przepisaną w całości do zeszytu z geografii notatkę uczeń otrzymuje „+”. Ilość „+” odpowiada uzyskanej ocenie częściowej, np.: 6 „plusów” to ocena celująca, 5 „plusów” to ocena bardzo dobra, itd. Uczeń, który uzyska mniej niż sześć „plusów” może otrzymać ocenę niższą na zasadzie dobrowolności.
 - Notatki powinny być przepisywane na bieżąco i zgodnie z kolejnością realizowanych tematów. O terminie sprawdzania notatek nauczyciel będzie informował na bieżąco.
 - Nie uznaje się notatek zapisanych na pojedynczych kartkach, w zeszytach innych niż do geografii, wydrukowanych i wklejonych.
 - Przepisane notatki muszą być czytelne. Notatki, których nauczyciel nie jest w stanie odczytać nie będą sprawdzane i nie podlegają ocenie. Wyjątek stanowią uczniowie posiadający opinię lub orzeczenie PPP o stwierdzonej dysgrafii.

IV. ZASADY POPRAWY OCEN

1. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu, kartkówki i odpowiedzi ustnej w terminie do 2 tygodni od otrzymania oceny. Poprawy ocen uczeń dokonuje w dodatkowym terminie w godzinach pozalekcyjnych wyznaczonych przez nauczyciela. Nie zgłoszenie się ucznia w wyznaczonym terminie jest równoznaczne z utrzymaniem oceny. Po upływie tego terminu nauczyciel może odmówić uczniowi starania się o poprawę oceny.
2. Do dziennika wpisuje się obok oceny uzyskanej ocenę poprawioną (z wyjątkiem kolejnej oceny niedostatecznej) i obie oceny brane są pod uwagę podczas ustalania ocen śródrocznych i rocznych.
3. Poprawienie ocen jest dobrowolne i zależy od decyzji ucznia. Uczeń ma prawo poprawić ocenę tylko jeden raz. W sytuacji poprawienia wyników uczeń może otrzymać nowe zadania o podobnym stopniu trudności co poprzednie.

4. Uczeń, który był nieobecny podczas pisania sprawdzianu / zapowiedzianej kartkówki innej pracy z całą klasą, powinien to uczynić w ciągu 1 tygodnia od powrotu do szkoły w godzinach pozalekcyjnych wyznaczonych przez nauczyciela.
5. W przypadkach, gdy nieobecność ucznia jest dłuższa (powyżej 1 tygodnia), uczeń może przystąpić do zaległych prac pisemnych w terminie ustalonym indywidualnie z nauczycielem.
6. W przypadku oceny pracy na lekcji (np. wykonanie karty pracy, zadanych do wykonania na lekcji ćwiczeń, doświadczeń, itp.), nie ma możliwości poprawy tej oceny w inny sposób niż poprzez bieżące przygotowanie się do zajęć i otrzymywanie pozytywnych ocen.

V. WARUNKI I TRYB UBIEGANIA SIĘ O OCENĘ WYŻSZĄ NIŻ PRZEWIDYWANA OCENA ROCZNA.

1. Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana ocena roczna

Uczniowi przysługuje prawo ubiegania się o wyższą (o jeden stopień) niż przewidywana ocena roczna jeżeli uczeń przed wystawieniem oceny proponowanej spełnił wszystkie warunki:

- a) jego frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie jest niższa niż 80% (z wyjątkiem szczególnej sytuacji losowej),
 - b) ma usprawiedliwione wszystkie nieobecności na zajęciach,
 - c) przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych (nie dotyczy sprawdzianów zewnętrznych),
 - d) systematycznie korzystał z wszystkich oferowanych przez nauczyciela w ciągu roku szkolnego form poprawy;
 - e) wykonał wszystkie prace zlecone przez nauczyciela,
 - f) otrzymał co najmniej jedną ocenę z przynajmniej jednej kategorii: aktywność, praca na lekcji, zadanie domowe, przepisane notatki, udział w konkursie, wykonanie projektu.
2. Uczeń, który nie spełnił wszystkich warunków opisanych w ust. 1, nie może ubiegać się o ocenę wyższą niż przewidywana ocena roczna.

3. Tryb ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana ocena roczna

- a) Jeżeli uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie nie zgadzają się z przewidywaną roczną oceną klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych, z którą zostali zapoznani (dziennik Librus) przez wychowawcę oddziału, mogą złożyć do Dyrektora Szkoły pisemny wniosek o ustalenie wyższej o jeden stopień niż przewidywana ocena roczna w terminie 3 dni roboczych od daty otrzymania informacji o przewidywanej ocenie. Wniosek musi zawierać uzasadnienie. Niedotrzymanie tego terminu jest równoznaczne ze zgodą na zaproponowaną ocenę.
- b) Nauczyciel przedmiotu dokonuje analizy zasadności wniosku, o którym mowa w pkt 3 lit. a w oparciu o udokumentowane realizowanie obowiązków ucznia oraz ustala termin poprawy przewidywanej oceny rocznej nie później niż przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady

Pedagogicznej. Wniosek niespełniający tych kryteriów zostaje rozpatrzony negatywnie.

- c) Ustalenie oceny wyższej niż przewidywana ocena roczna następuje w formie sprawdzianu, który obejmuje wiadomości i umiejętności z całego roku szkolnego.
- d) Dyrektor Szkoły w ciągu kolejnych dwóch dni roboczych informuje na piśmie ucznia lub jego rodziców o terminie sprawdzianu, o którym mowa w pkt 3 lit. c.
- e) Podwyższenie przewidywanej oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń, lub wyższą.
- f) Wynik sprawdzianu, o którym mowa w pkt 3 lit. c. nie może wpłynąć na obniżenie przewidywanej oceny rocznej.
- g) Nieprzystąpienie do sprawdzianu, o którym mowa w pkt 3 lit. c., kończy tryb ubiegania się o podwyższenie przewidywanej oceny rocznej.

VI. OGÓLNE WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

1. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przedmiotu w danej klasie,
- b) podczas prezentacji swoich wiadomości posługując swobodnie posługuje się terminologią geograficzną,
- c) bezbłędnie posługuje się mapą oraz źródłami statystycznymi, korzysta z różnorodnych źródeł informacji geograficznej,
- d) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- e) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w sytuacjach typowych i nietypowych,
- f) odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych.

2. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował zdecydowaną większość (ponad 90%) zakresu wiadomości i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- b) rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania,
- c) potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- d) swobodnie posługuje się terminologią geograficzną oraz znajomością mapy,
- e) zna i wykorzystuje różne źródła informacji,
- f) wykazuje duże zaangażowanie i aktywność w czasie lekcji,
- g) samodzielnie, starannie i dojrzałe wykonuje prace domowe.

3. **Ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- a) uczeń nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania przedmiotu w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe;
- b) poprawnie stosuje wiadomości i rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne,
- c) w dużym stopniu stosuje terminologię geograficzną,
- d) dobrze posługuje się mapą
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- f) systematycznie i samodzielnie odrabia zadania domowe.

4. **Ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- a) uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową danej klasy na poziomie nieprzekraczającym wymagań podstawowych,
- b) rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności,
- c) podczas pracy w grupie rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne o wyższym stopniu trudności,
- d) w małym stopniu posługuje się terminologią geograficzną,
- e) informacje z mapy odczytuje przy pomocy nauczyciela.
- f) wykazuje aktywność na lekcji,
- g) prace domowe przygotowuje w sposób powierzchowny, nie dokonując głębszej analizy.

5. **Ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- a) ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności przewidzianych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z geografii w ciągu dalszej nauki,
- b) rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności,
- c) potrafi w niewielkim stopniu odczytać informacje na podstawie mapy,
- d) posługuje się bardzo ograniczoną terminologią geograficzną.

6. **Ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- a) nie potrafi wykazać się podstawową wiedzą geograficzną i jej rozumieniem, określonych w podstawie programowej,
- b) nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności,
- c) nie potrafi odczytać informacji na podstawie mapy,
- d) nie przygotowuje się do zajęć, jest biernym obserwatorem procesu lekcyjnego.